1852. N°. 28.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 5 MAART.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 4 Maart.

Op den Rhijnspoorweg zijn in Februarij vervoerd 23,192 reizigers en is *f* 38,118 ontvangen.

— In deze maand zullen eenige Onderwijzers en Onderwijzeressen naar de Kaap de Goede Hoop vertrekken, met het schip Canton, Kapt. Tweehuis. Uit Dwingelo schrijft men, dat onder anderen de Onderwijzers Kleinenberg en Zeet met dat schip zullen vertrekken; welligt ook de Onderwijzer Runeman, van Westervelde. Ook zal Mej. de Wed. Meere, geb. Kraijebelt, met hare kinderen en eene sekondante zich met dat vaartuig derwaarts begeven.

— Te Harderwijk zijn in 1851 aangebragt 18,000 ℔ tabak en 15,300 stuks schelvisschen, en van daar zijn naar Amsterdam door beurtschepen uitgevoerd 32,500 ℔ roggebrood en 20,000 stuks vinken.

— Vijfde Vervolg van het beheer en den staat van Ned. Indië (zie ons nommer van 23, 25 en 27 Febr. en 1 en 3 dezer).

Het Bataviasch Genootschap voor Kunsten en Wetenschappen is eene particuliere instelling, bestaande sedert 1778 en in den laatsten tijd zich hoofdzakelijk toeleggende op de oudheid-, taal-, letter- en zedekunde van den Indischen archipel. Voorts worden uit 's Lands kas onderhouden: een plantentuin te Buitenzorg, een museum van voorwerpen van natuurlijke historie, oudheden, zeldzaamheden en dergelijke, opgerigt door het Bataviasch Genootschap.

Het algemeen beheer der *geldmiddelen* is in regtstreeksche ondergeschiktheid aan den Gouv.-Generaal, opgedragen aan eene generale directie van financien, ook raad van financien genaamd, bestaande uit den directeur-generaal van financien, als voorzitter, en uit den directeur der middelen en domeinen, den directeur der producten en civile magazijnen en den directeur der cultures, als leden.

Vermits eerstdaags een ontwerp van wet tot regeling van het muntstelsel in Nederl. Indie aan de overweging der Staten-Generaal zal worden onderworpen, schijnt het overbodig omtrent het bestaande stelsel alhier in breedvoerige beschouwingen te treden.

De bank is eene gepriviligeerde naamlooze maatschappij, onder den titel van Javasche bank, wier octrooi door den Koning of onder Zijne nadere goedkeuring wordt vastgesteld. Het kapitaal dezer maatschappij is bepaald op *f* 2,000,000, verdeeld in 4000 actien.

De gouden en zilveren munt was op Java zoo goed als geheel uit den omloop verdwenen, niettegenstaande het Gouvernement sedert 1816 voor 41 millioen gulden daarvan had aangevoerd en ook nog eenige betalingen in dit middel deed. Hoeveel koper in omloop was, was onzeker.

De Regering had sedert 1816, 4700 millioen duiten geslagen, sedert het laatst van 1832 300 en sedert het laatst van 1842, 600 millioen uit de wandeling getrokken tot waarborg van het koper-papier. Voorts wist men dat in 's Lands kassen op ultimo 1845 aanwezig waren 846 millioen duiten, ongerekend 180 millioen, aan de Javasche bank tot onderpand gegeven voor geleend bankpapier. Maar sedert lang waren de duiten nagemaakt en ter sluik in de Nederl.-Indische bezittingen ingevoerd. De hoeveelheid alzoo ingevoerde duiten was niet te begrooten, evenmin die van het versmoltene.

Aan koper-papier was uitgegeven voor 6 millioen gulden van 100 duiten, waarvan op ultimo 1845 ongeveer 1 millioen zich in 's Lands kassen bevond. Aan bankpapier was uitgegeven voor omstreeks 7½ millioen, 3 millioen was daarvan in kas. Dit overzigt doet zien, dat er in wezenlijkheid geen ander algemeen betaalmiddel was dan de koperen duit, met een gouvernements- en een niet verzilverbaar bankpapier. De belemmeringen die zulks in den handel te weeg bragt, heeft doen besluiten tot den invoer van recepissen, 't welk veel goed heeft gedaan, zoowls zulks in de uitgewerkte mededeelingen omtrent den staat der bank blijkt.

De *openbare wegen en bruggen* op Java worden, op aanwijzing van 's Lands ambtenaren, onderhouden door de inlandsche bevolking. In Batavia en Buitenzorg worden echter de groote postwegen en voorname zijtakken voor rekening van de Regering onderhouden. Ook de aanleg van wegen en bruggen op Java geschiedt door de bevolking, volgens de verordeningen over de heerendiensten.

De inlandsche bevolking op Java is verpligt, personen over land te vervoeren tegen de op hoog gezag geregelde betaling. Voor zulke betaling zijn dan ook tariven door de Regering vastgesteld. Van Regeringswege bestaat op Java eene posterij langs den grooten weg van Anjer tot Soerabaija. Deze posterijen bestaan enkel uit stations van postpaarden, van welke reizigers gebruik kunnen maken. Wagens worden door de Regering niet verstrekt.

De stations-gebouwen worden gedeeltelijk uit 's Lands kas en gedeeltelijk door de bevolking bij heerendienst opgerigt en onderhouden.

Op sommige hoofdplaatsen, welke deze posterijen aandoen, zijn van Regeringswege herbergen aangelegd, met herbergiers die eene toelaag uit 's Lands kas genieten, en wien voorgeschreven is, wat zij den reizigers in rekening mogen brengen. Elders zijn herbergen particuliere ondernemingen, staande onder politie-bepalingen.

Daar de regerings-posterij, de geprivilegieerde particuliere wagenposterijen en de ongeprivilegieerde wagen-verhuurderijen niet in alle en vooral niet in vele hoogst noodzakelijke drukke vervoeren van ambtenaren voor de cultures en andere personen per as in de binnenlanden kunnen voorzien, heeft zulks aanleiding gegeven tot het oprigten in de meeste gewesten van Java, van zoogenaamde binnenlandsche posterijen, zijnde stations van wagenpaarden, door de bevolking geleverd en onderhouden.

Deze gewestelijke wagenposterijen staan onder het toezigt der hoofden van de gewestelijke besturen en worden meer onmiddellijk beheerd door de inlandsche ambtenaren, van waar zij den naam van regentspaarden ontleenen. In Soerakarta en Djokjokarta echter, en op Madura staan zij geheel onder de Vorsten. Voor het gebruik van die wagenpaarden wordt, behalve op Madura, aan de hoofden der gewestelijke besturen betaald naar een door de Regering vastgesteld tarief, ten einde uit deze betalingen de bevolking in het leveren van paarden, onderhouden van stations, en aanschaffen van tuigen, stalbenoodigdheden enz. schadeloos te stellen of althans te gemoet te komen.

De inlandsche bevolking op Java is verpligt goederen over land te vervoeren tegen de op hoog gezag geregelde betaling.

Het vervoer van brieven is geen regerings-monopolie. Maar van regeringswege wordt in een middel voor dat vervoer voorzien door brievenposterijen.

De dienst over de groote strandlijn geschiedt van Anjer tot Batavia door postiljons te paard; van Batavia tot Pasoeroean met postkarren; en van Pasoeroean tot Banjoewangi door postiljons te paard. De overige lijnen worden bediend òf door bezoldigde en van paarden voorziene postiljons, òf door policiedienaren en andere inlandsche beambten, die daarvoor op sommige plaatsen geldelijke tegemoetkoming genieten, maar elders dat werk als heerendienst verrigten en zelven zich paarden daartoe moeten aanschaffen; alleen voor het traject tusschen Samarang en Salatiga worden postkarren gebezigd.

De dienst over Madura geschiedt op kosten der Vorsten, ten behoeve van de Regering, hetwelk de porten ontvangt. Het port voor het vervoer van brieven aan de Regering te betalen is, voor al de bovenvermelde lijnen op Java en Madura, vastgesteld bij een algemeen tarief, tot grondslag hebbende een duit voor elke zes paal [een paal is 1505 Nederl. ellen of 20 minuten, (een Engelsche mijl) gaans] afstands, welke een gewone brief doorloopt, met een minimum port van 10 duiten en met betrachting van getallen deelbaar door vijf. Alzoo kost een brief, doorloopende 60 paal en minder, 10 duiten aan port enz. In 1849 bedroeg het getal brieven die op Java en Madura per post waren verzonden ongeveer 300,000.

Tot het vervoer van personen over zee tusschen de Nederl.-Indische bezittingen onderling, kunnen worden gebezigd de vaartuigen, die goederen tusschen die bezittingen mogen vervoeren. Tusschen Batavia, Samarang en Soerabaija vaart geregeld eene particuliere stoomboot. Maandelijks gaat een stoomschip van Batavia naar Singapore.

De Regering bezigt voor het vervoer van goederen over zee tusschen de Nederl. Indische bezittingen, zooveel mogelijk de particuliere vaartuigen, aan welke dit vervoer uitsluitend geoorloofd is.

De kustvaardijvloot telde in 1849 276 schepen, metende 23,714 lasten.

Goederen mogen naar Nederland vervoerd worden, alleen uit de havens, welke voor den grooten handel zijn opengesteld; Regerings-goederen zijn hiervan uitgezonderd.

Elk naar Nederland terugkeerend Nederl. schip moet, des gevorderd, een achtste van de aanwezige ruimte voor Regerings-goederen afstaan, en een zeker getal Regerings-Passagiers, tegen bepaalde vracht, opnemen.

de materiele benoodigdheden voor het beheer worden verkregen: door uitzending uit Nederland; van de particuliere nijverheid (handel en andere) in Indie; uit Regerings-inrigtingen en ondernemingen in Indie.

De goederen in Nederland worden aangeschaft òf regtstreeks door het Ministerie van Kolonien, òf zijnentwege door de Handel-Maatschappij, en alle door haar naar Indie overgevoerd. De goederen welke de Handel-Maatschappij levert, moeten zooveel mogelijk in het openbaar worden aanbesteed, en zijn aan keuring onderworpen. De goederen, uit Nederland ten behoeve van het Indisch beheer gezonden, vertegenwoordigden in 1849, de geldswaarde van ƒ 3,244.060.

(*Vervolg hierna.*)

's GRAVENHAGE, 4 Maart.

Z. M. heeft eervol ontslag verleend aan de Heeren R. A. B. Reddingius en J. Arkema, als Burgemeesters te Ten Boer en Warffum, en in hunne plaats benoemd A. Zeper en P. F. L. Plaat, met vergunning aan dien laatste om gelijktijdig het Burgemeesterschap te Usquert waar te nemen.

— Het Voorzitterschap van den Ministerraad is den 1sten dezer overgegaan op den Minister van Justitie.

— Maandag heeft er bij den Russischen Gezant, Baron van Maltitz een groot diplomatiek diner plaats gehad, hetgeen werd bijgewoond door Sir R. Abercromby, Britsch Gezant; gisteren avond werd zoodanig diner door den Pruissischen Gezant, Graaf von Koningsmarck gegeven, hetwelk insgelijks door den Engelschen Gezant werd bijgewoond.

— De Officier van Justitie te Leyden deelt mede, dat den 17den Febr. ll., een brief des namiddags met den post van 's Gravenhage is verzonden, gerigt aan S. Greeff te Leyden, waarin een muntbiljet No. 277126, groot ƒ 10, welke brief niet aan het aangeduid adres is bezorgd. Hij noodigt een ieder uit, op voornoemd muntbiljet bepaaldelijk te willen letten, en zal gaarne elke mededeeling dienaangaande ontvangen.

— Uit het verslag der Commissie van Rapporteurs bestaande uit de Heeren Blussé, Storm van 's Gravesande, van Zuylen van Nyevelt, van Hall en Dirks, betrekkelijk de ontwerpen van wet tot afschaffing van de accijnsen op turf en steenkolen, blijkt dat de meerderheid in het aangevoerde door de Regering geene genoegzame redenen heeft gevonden om van gevoelen te veranderen omtrent het meer doeltreffende der afschaffing van andere accijnsen dan die op de brandstoffen. Zij ziet zich alzoo naar aanleiding hiervan ten slotte genoodzaakt de aanneming der beide vooorstellen van wet, aan de Kamer te ontraden.

— De waarschijnlijke uitkomsten der voor te dragen wetten tot wijziging van het belastingstelsel, zoude volgens opgave der Regering zijn als volgt:

Vermindering.		*Vermeerdering.*		
Afschaffing van de accijnsen op turf en steenkolen.	ƒ 2,391,950	Invoering eener belasting van 3 pCt. op renten van de nationale schuld en andere, volgens afzonderlijke raming.		ƒ 1,748,444
Vermindering van het tonnegeld der zeeschepen. . -	275,000	Verbeteringen, in te voeren ten aanzien van de bestaande belastingen, als:		
Vermindering van sluis- en kanaalregten. . . . . . . -	132,371	Acc. op de suiker	ƒ 750,000	
Vermindering van het patentregt, volgens afzonderlijke raming. . . . . . . -	66,000	Accijns op het zout	- 100,000	
		Acc. op h. gedistil.	- 175,000	
		Zegelregten . . .	- 100,000	
				ƒ 1,125,000
		Invoering van een inkomend regt op de steenkolen . .		100,000
	ƒ 2,865,321			ƒ 2,973,444

Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Woensdag 3 Maart.

In deze zitting is beslist, dat de vergadering de Heeren Verheij van den Bogaard en van den Dries, op nieuw benoemd de eerste tot Burgemeester van Werkendam, de tweede tot Burgemeester van Oudenbosch, als leden zal blijven beschouwen.

Het wets-ontwerp tot amortisatie van schuld over 1851 is met 30 tegen 4 stemmen afgestemd. Daarvoor hebben zich verklaard de Heeren van Sasse Ysselt, van Nispen van Pannerden, de Bruyn en Cremers.

Daarna zijn de nagenoemde wets-ontwerpen: tot regeling van het Fonds voortsprnitende uit koopprijzen van domeinen over 1851; tot regeling van de zaken der voormalige wees- en momboirkamers, en houdende goedkeuring eener dading over een domeingoed in den polder Stoppeldijk, met algemeene stemmen aangenomen.

De openbare vergadering is daarop in Comité-Generaal veranderd, ter behandeling van het voorstel van den Heer van Meurs van Hulsthorst, omtrent de opheffing van het geheim ten aanzien van de beraadslagingen over het wets-ontwerp tot goedkeuring van een gedeelte van het tusschen Nederland en België gesloten verdrag van handel en scheepvaart.

Telegraphisch Berigt. 5 uur 46 min.

De Jagtwet is aangenomen met 22 tegen 14 stemmen.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Donderdag 4 Maart.

Na vermelding van ingekomen stukken is aan de orde het wets-ontwerp tot bekrachtiging eener provinciale belasting in Friesland. — Dat ontwerp wordt aangenomen, met 42 tegen 2 stemmen. Tegen de Heeren Westerhoff en van Eck.

Vervolgens is het wets-ontwerp over de Telegraphen. Nadat de Heer Goltstein en de Minister van Binnenl. Zaken kortelijk het woord hebben gevoerd, is het ontwerp aangenomen, met 43 tegen 2 stemmen. Tegen, de Heeren v. d. Heyde en Westerhoff. — Daarna is de zitting opgeheven.

AMSTERDAM, 3 Maart.

Heden namiddag ten half een ure is Z. M. de Koning met zijn gevolg alhier aangekomen. Z. M. en Z. K. H. Prins Hendrik verschenen onmiddelijk op het balcon van het paleis, en werden aldaar door de menigte hartelijk begroet, welk bewijs van hulde door Z. M. minzaam werd beantwoord.

Heden middag is er ten Hove groot diner, van 36 couverts, waaraan burgerlijke en militaire autoriteiten zijn genoodigd.

— Uit Groningen meldt men, dat Z. M. voornemens zou zijn nog in deze maand, die provincie en ook Friesland te bezoeken.

De instellingen van weldadigheid alhier zijn sedert 21 Januarij 1852 met eene vermeerderd, welke den naam van Charitas draagt, en welker doel is: weldadigheid te oefenen zonder uitsluiting en zonder bevoorregting van de belijders van eenige erkende godsdienst. De leden van dit zedelijk ligchaam zijn thans de Heeren: Mr. C. D. Asser, Jhr. Mr. P. J. Bosch van Drakestein, F. T. Everard, Dr. C. E. Heynsius, A. Huidekoper, Mr. H. J. Koenen, Mr. L. H. Kuhn, M. Lehren, Mr. S. P. Lipman, Mr. B. G. F. Oldenkott, Dr. S. Sarphati en Dr. J. J. Viotta. De strekking van deze instelling is, in overeenstemming met de middelen, waarover zij beschikken kan, 1o. om jaarlijks aan drie moeder-weduwen, van verschillende godsdienstige gezindheden, alhier gevestigd, en welke geene armen-bedeeling genieten, bij verlies van den verzorger des gezins, voor éénmaal gedurende den winter, waarin die ramp is voorgevallen, ondersteuning te verleenen, waar braafheid van gedrag daarop aanspraak geeft; 2o. om jaarlijks aan een twaalftal kinderen van verschillende godsdienstige gezindheden, op armenscholen alhier onderwezen wordende, den ouderdom van 13 jaren nog niet bereikt hebbende, en zich door gedrag en vorderingen onderscheidende, premiën toe te kennen, welke met de renten op 21-jarigen ouderdom, bij volharding in loffelijk gedrag, worden uitgekeerd; 3o. om in buitengewone gevallen aan verdienstelijke jongelingen, die onbemiddeld zijn, de middelen te verschaffen, ten einde in een der geleerde vakken, met uitzondering van de godgeleerdheid, te worden opgeleid. Deze subsidie zal slechts gedurende drie jaren door denzelfden persoon kunnen genoten worden, en zal bij voorkeur, de verdiensten gelijk staande, toegekend kunnen worden aan zoodanige jongelingen, die vroeger op armenscholen onderwezen, aldaar de bovengemelde premie behaald hebben. De fondsen, welke voornamelijk in een op het Grootboek der Nationale Schuld ingeschreven kapitaal bestaan, zijn tot dat einde door onbekende gevers verstrekt.

— Ter boekdrukkerij van de Heeren G. van Tijen en Zonen, had een der drukkers, C. de Warm, het voorregt gisteren zijne 50-jarige dienst aan die inrigting te vieren. Hij werd èn door zijne patronen èn door zijne kameraden hartelijk bij die gelegenheid toegesproken en ontving met aandoening de schoone geschenken in zilver, welke hem door beiden werden aangeboden. Ook de vader van den jubilaris was van 1774 tot aan zijnen dood in 1819 aan dezelfde drukkerij werkzaam geweest.

— In de afgeloopene week heeft zich te Nieuwe-diep een Engelschman bevonden, met het doel om plaatselijk onderzoek en opneming te doen omtrent de mogelijkheid voor het leggen van een onderzeeschen telegraaph tusschen Engeland en Nederland, en meer bepaald om eene geschikte plaats van verbinding te vinden tusschen Harwich met Helvoetsluis, het Nieuwediep of eene zeeplaats op de Friesche kust; om vervolgens in verband te worden gebragt met eene telegraphische linie naar Duitschland enz. Het plan zou gegrond zijn op de mogelijkheid eener verwikkeling tusschen Frankrijk en Engeland, als wanneer de thans bestaande onderzeesche telegraaph tusschen Calais en Douvres, zoo niet vernietigd, althans zeker niet gebruikt zou worden. Van den uitslag van bedoeld onderzoek is ons nog niets ter ooren gekomen; zeker echter zullen der uitvoering van dit reuzenplan, geweldige kosten en groote moeijelijkheden in den weg staan.

UTRECHT, 1 Maart.

Heden bereikten twee Hoogleeraren onzer hoogeschool denzelfden ouderdom, en vierden beiden hunne 25-jarige ambtsbediening, te weten Prof. J. L. C. Schroeder van der Kolk en L. G. Visscher.

De leerlingen van Prof. Schroeder van der Kolk, zoo wel de oude, als tegenwoordige, hebben hunnen leermeester bij die gelegenheid eene fraaije Pendule ten geschenke doen aanbieden door eene daartoe benoemde commissie. De Student Fabius heeft daarbij eene toepasselijke aanspraak gehouden.

ARNHEM, 1 Maart.

Donderdag ll. stond voor het Prov. Geregtshof van Gelderland een jongeling teregt, wiens gepleegde misdrijven een op zeer jeugdigen leeftijd verre gevorderden aanleg tot diefstal verraadden. Hij heet C. H. Siebenbaum; is 17 jaren oud, werd geboren te Brunswijk en heeft zich laatstelijk aldaar en te Hessen-Kassel opgehouden. In Duitschland is hij reeds eenmaal ten correctionele en drie reizen ten criminele ter zake van diefstallen veroordeeld. Na uit de strafgevangenis te zijn gevlugt, had hij zich te Hessen-Kassel onder een valschen naam opgehouden. Voorleden zomer uit het tuchthuis ontslagen, pleegde hij al dadelijk eenen nieuwen diefstal ten nadeele van een schrijnwerkers leerling, met wien hij bij een ambachtsman werkte: te dier zake met eene vervolging bedreigd, nam hij de vlugt, na dien ambachtsman eene som gelds van eenig belang te hebben ontstolen. Te Hanover ontvreemdde hij den reispas van een reiziger met wien hij in hetzelfde logement was en vervalschte dien pas. In de diligence tusschen Lingen en Arnhem had hij den reiszak van een reiziger, die zat te slapen opengemaakt en daaruit een pak papieren ontvreemd. Te Arnhem aangekomen had hij getracht de pen-

dule, welke in de wachtkamer der eerste klasse van het stationsgebouw staat, weg te nemen; doch in zijn bedrijf gestoord, de pendule op eene canapé achtergelaten en slechts den slinger medegenomen. Des anderen daags ontstal hij aan een Heer, met wien hij in het Zwijnshoofd gelogeerd was en tijdens deze uit was, een juweelen doekspeld, gouden knoopjes en ruim veertig gulden aan geld. Hij is eindelijk te Amsterdam aangehouden en gebragt tot de bekentenis van alle zijne misdaden. — Hij werd door het Hof tot zes maanden cellulaire gevangenisstraf verwezen en zal daarna aan de Duitsche autoriteiten worden uitgeleverd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 1 Maart.

Volgens officiele opgaven bedraagt de waarde van de ten uitvoer aangegeven Britsche producten in het met 5 Januarij jl. geëindigde jaar, te zamen 68,492,659 £, tegen 65,735,447 £ in 1850. Van de voornaamste artikelen is in 1851 uitgevoerd: katoenen manufacturen voor 23,447,103 £ en katoenen garens 6,631,896 £; linnen manufacturen 4,112,676 £, en linnen garens 935,939 £; metalen 8,905,894 £; wollen manufacturen 8,371,824 £ en wollen garens 1,484,435 £.

Voor binnenlandsch verbruik is in 1851 ingevoerd: 3,836,834 quarters tarwe; 2,491,059 quarters andere granen; 1,819,782 quarters maïs; 5,384,552 centenaars meel; 680,345 centenaars boter en kaas; 115,524,233 stuks eijeren; 3,024,338 pond cacao; 32,564,164 pond koffij; 6,255,574 centenaars suiker; 53,965,112 pond thee; 399,170 centenaars rijst; 4,766,550 gallons sterke drank; 6,554,429 gallons wijn; 28,062,978 pond tabak; verder bedroeg de algemeene invoer van spek en varkensvleesch 584,649 centenaars, van vee 303,976 stuks. De zuivere opbrengst der tolregten heeft in 1851 bedragen 22,104,157 £.

In 1851 zijn 32,961 schepen, van 6,988,233 ton, en gebezigd in den buitenlandschen handel van het Vereenigd Rijk, binnengekomen, en 30,543 schepen, van 6,483,144 ton, voor den buitenlandschen handel uitgeklaard; terwijl in den kusthandel van het Vereenigd Rijk 133,637 schepen, van 12,394,902 ton, binnenkwamen, en 150,950 schepen, van 13,466,155 ton, uitgeklaard werden.

— Eergisteren zijn door het bestuur der Landverhuizings-maatschappij weder 50 meisjes naar Australië gezonden, ten einde aldaar in verschillende betrekkingen te worden geplaatst.

— De som door Engeland op rekening der Grieksche leening uitgegeven en door de Grieksche Regering nog niet teruggegeven, bedraagt 377,762 £.

BELGIE.

In de kerk-provincie van Luik zal voor het eerst een vergelijkend examen gehouden worden tot vervulling van opengevallen Pastoorsplaatsen; het besluit hiervan is op bevel van den Bisschop aan de kerkdeuren aangeslagen.

— L. l. Maandag nacht is er te Luik en in de omstreken zoo veel sneeuw gevallen dat de post die 's morgens ten 7 ure van Arlon moest aankomen, 's middags nog werd gewacht.

FRANKRIJK.

PARIJS, 2 Maart.

De uitslag der stemmingen in het Departement van de Seine is geweest dat reeds bij de eerste stemming zeven Heeren de meerderheid hebben bekomen, te weten: Guyard-Delalain, de Vinck, Cavaignac, Fouché-Lepelletier, Lanquetin, Koeningswarter, Veron en Perret. In het 5de district zal eene herstemming moeten plaats hebben tusschen de Heeren Carnot en Moreau. Voorts zijn uit verscheidene Departementen reeds tijdingen aangekomen dat de Candidaten der Regering door de vrije keuze des volks verkozen waren.

— De leening van 50 millioen fr. ten behoeve der stad Parijs zal den 3den April worden gesloten.

— De Heer de Salvandy, gewezen Minister van Lodewijk Philips en die nog onder de monarchaalgezinden invloed bezit, heeft in een der Parijsche bladen een artikel geschreven, hetwelk strekt om het vroeger veel besproken plan eener zamensmelting van de regten en belangen der familien Bourbon en Orleans weder te berde te brengen, van den volgenden inhoud:

»Frankrijk moet eindelijk voor goed uit zijn onzekeren en ongestadigen toestand gered worden. Ook thans nog is het staatsgezag slechts voor 10 jaren en op één enkel hoofd gevestigd. Geheel Europa, Engeland niet uitgezonderd, komt weder tot vastheid op den grondslag der aloude maatschappelijke en politieke orde van zaken; Frankrijk mag niet alleen te midden der gansche wereld in revolutiestaat blijven. Het heil des lands, het einde onzer omwentelingen, ligt in de onderlinge vereeniging van alle behoudende krachten. Deze wordt dagelijks gemakkelijker, daar met elken dag de redenen onzer onderlinge verdeeldheid minder, de drangredenen tot vereeniging sterker worden. Allen gelijk voor de wet, — elk op zijne beurt, — eerst de oudste, de verdienstelijkste, de hoogste in rang, zoo willen het thans onze instellingen en niet minder onze zeden, in het burgerlijke gelijk in het militaire leven; dat gelde ook voor de partijen."

Van de zijde des bewinds wordt dit artikel alleen door het *Bulletin de Paris* vermeld, hetwelk zegt dat de Heer de Salvandy alleen de partijzuchtige bedoeling heeft, om het denkbeeld dat Frankrijk thans een kortstondige en voorbijgaande Regering heeft, te verbreiden en levendig te houden, doch dat de publieke opinie thans alle redeneringen over den duur van de tegenwoordige Regering en over hetgeen daarna zou kunnen komen, afkeurt als nutteloos niet alleen maar ook als gevaarlijk en onrust stichtend.

SARDINIE.

TURYN, 27 Februarij.

Volgens een besluit des Konings, genomen in overeenkomst met het advies van het hoogst betrokken staatscollegie, verlaat de Hoogleeraar Nuytz den leerstoel van het Kanonieke regt, en is belast met het onderwijs in het Romeinsche regt. Zooals bekend is, waren de kerkregtelijke beginselen van dien Hoogleeraar door de Pauselijke Regering afgekeurd.

ITALIE.

ROME, 24 Februarij.

De Paus heeft twee belangrijke besluiten genomen, welke de *Observateur Romain* mededeelt; bij het eene is na rijp beraad de Jesuit J. de Britto, die den 4den Februarij 1693 in Oost-Indie overleden is, heilig verklaard; bij het andere erkent de Paus dat zekere Priester Peccatore in de vorige eeuw te Tivoli twee wonderen heeft gedaan; men was tot heden toe niet zeker geweest, of het wel wezentlijk wonderen waren, maar na een meer dan 50-jarig onderzoek was dit voor stellig uitgemaakt.

RUSLAND.

Men werkt ijverig aan den spoorweg van Petersburg naar Warschau. De levering der spoorstaven is bepaald op Julij. Verscheidene locomotiven zijn reeds besteld, zoodat deze voor de vereeniging met Rusland zoo belangrijke weg spoedig zal gelegd worden.

EGYPTE.

ALEXANDRIE, 14 Februarij.

De stoomboot Haddington, die den 8sten Februarij Suez verlaten had met de van Londen den 20sten Januarij vertrokken brievenmalen en passagiers voor Indië en China, is wegens zware beschadiging harer machine te Suez teruggekomen. De brievenmalen en passagiers voor Bombay zouden waarschijnlijk den 20sten, maar die voor Calcutta enz. niet voor het begin van Maart door andere booten verder kunnen worden vervoerd.

— De luchtsgesteldheid van Egypte maakt op den toestand van den Hertog van Saksen-Weimar eenen zeer gunstigen invloed; hij zou er eene maand vertoeven.

— De spoorwegonderneming stond stil, daar de Engelsche Ingenieurs hunne werkzaamheden niet konden voortzetten, omdat hun de bouwstoffen ontbraken en geen werklieden door de overheden des lands werden verschaft.

STADS BERIGT.

In de maand Februarij 1852 zijn binnen de Gemeente *Leyden* overleden 88 personen, als: 17 Mannen, 22 Vrouwen, 24 Zoons en 25 Dochters; daarenboven als levenloos aangegeven 13.

Gedurende diezelfde maand zijn aldaar geboren 135 Kinderen, als: 76 Zoons en 59 Dochters, waaronder zijn begrepen 2 paar tweelingen.

Burgerlijke Stand.

Van den 26 Februarij tot en met den 3 Maart 1852.

BEVALLEN: J. M. Kriek, geb. Steenbeker, Z. — W. Peyster, Z. — C. M. Eswilder, geb. Selier, Z. levenl. — M. la Rooy, geb. Verhoeven, Z. — E. Lamair, geb. van der Baan, Z. — J. van der Klugt, geb. van der Veer, D. — C. Boehmer, geb. Verhoog, Tweel. D. en Z. — J. Knotter, geb. Huitman, Z. — J. M. van den Bosch, geb. Luereman, D. — S. Robbertse, geb. van Berkel, Z. — J. van Duuren, geb. Chaudron, Z. — M. Smit, geb. van Tongeren, Z. levenl. — F. G. M. Weeninck, geb. Koch, Z. — M. Röber, geb. Bakker, Z. — L. M. Lasschuit, geb. Chrispijn, Z. — M. Lut, geb. Piket, D. — S. C. van Zijp, geb. de Wild, D. — J. Beuzemaker, geb. Verlint, Z. — M. L. A. van Wensen, geb. Sträter, D. — G. van Putten, Z. — C. Guldenmond, geb. van Leeuwen, D. — A. Fielemon, geb. Zwaanenburg, D. — C. de Fey, geb. de Boer, D. — J. Maartense, geb. Smit, Tweel. D. en Z. levenl. — W. J. de Ros, geb. Takens, D. — M. van der Starre, geb. van Niekerk, Tweel. Z. en D. — C. Ossevoord, geb. van der Kamp, D. — J. Neuteboom, geb. Wetselaar, Z. — A. D. F. Hoogenstraaten, geb. de Munnik, Z. — A. van den Boogaard, geb. Verstraaten, Z. — M. Kok, geb. Ouwerkerk, D. — C. v. d. Zeeuw, geb. Benning, Z. levenl. — M. Pottum, geb. Backer, D. levenl.

GEHUWD: J. van der Reyden, Jm. en A. G. Wolters, Jd. — J. Schroef, Jm. en J. van de Wetering, Jd. — A. Taaispel, Jm. en G. Smit, Jd. — J. H. van Leeuwen, Jm. en M. E. Wijnbeek, Jd.

OVERLEDEN: P. Korpershoek, geb. van der Horst, 78 j. — J. L. Korsse, Z., 1 j. — M. J. Trap, D., 4 m. — J. van der Klerk, geb. Bekker, 86 j. — G. de Beunje, 28 j. — P. Hoefsmit, Z., 3 w. — J. van Heyningen, 63 j. — W. F. Behagel, Z., 21 j. — N. E. Donkersloot, Z., 1 j. — J. J. van den Berg, 55 j. — A. V. Elshof, Z., 11 m. — L. M. van der Starre, 33 j. — N. M. de Sonnaville, 39 j. — H. Piket, Z., 19 m. — A. C. Sinteur, D., 16 m. — E. C. M. van Erkel, D., 7 m. — D. Hofkes, Z., 9 m. — L. Devilé, 23 j. — J. G. Meyer, Z., 17 m. — J. W. van der Steen, Z., 17 m. — E. Beyer, D., 18 m. — G. Hoiberg, geb. Steppes, 48 j. — S. Regeer, geb. van Houten, 82 j. — H. P. Swinkels, Z., 1 j. — J. van der Walle, 64 j. — W. Colla, Z., 13 j. — G. de Ridder, 80 j. — M. C. Mens, 65 j. — H. Olivier, Z., 10 w.

210de Staats-Loterij.

Trekking der Vijfde Klasse.

3de Trekking. №. 5789 een prijs van ƒ 50,000. №. 3012 een prijs van ƒ 2,500. №. 5121 een prijs van ƒ 1,500. №s. 5712, 14082 en 19971 ieder een prijs van ƒ 1,000.

3de » №. 5728 een prijs van ƒ 100,000. №. 19160 een prijs van ƒ 1,000.

ZATURDAG en MAANDAG

zijn te zien van 's morgens ten *tien* tot 's namiddags ten *drie* ure, ten Huize van den Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK, te *Leyden*: de BOEKEN, PRENTWERKEN, GRAVUREN, SCHILDERIJEN, een echte zes Octaaf Engelsche PIANO, van BROADWOOD, KANTOORBEHOEFTEN, RARITEITEN, waaronder een kunstig bewerkt KABINETJE, en een uitmuntende BRANDSPIEGEL, met 60 Transparanten, ANATOMISCHE VOORWERPEN, CHIRURGICALE INSTRUMENTEN, SIMPLICIAKASTEN, BOEKENKASTEN, waaronder fraaije Antieke Ebbenhouten KAST, enz. enz., meerendeels nagelaten door de Wel-Eerw. Zeer Geleerde Heeren J. E. VOET VAN CAMPEN en W. N. ROLDANUS, *Predikanten der Gereformeerde Gemeenten* te *Leyden* en te *Willige Langerak*. — **EXTRA-CATALOGUS**: ALBUM AMICORUM LAURENTII VAN SANTEN, inhoudende 172 **Handschriften** als: van KLOPSTOCK, MOSES MENDELSOHN, W. BILDERDIJK en anderen.

Op den 26sten Februarij 1852, overleed te LEYDEN, na een langdurig en smartelijk lijden, Mejufvrouw NICOLETTE MARIE DE SONNAVILLE, tot diepe droefheid van hare Familie en Betrekkingen.

Eenige Kennisgeving.

Voor de menigvuldige bewijzen van deelneming, bij het overlijden onzer dierbare Moeder en Behuwd-Moeder ondervonden, betuigen wij bij deze onzen opregten dank.

Namens Broeders en Zusters,

LEYDEN, 4 Maart 1852. F. L. FEENSTRA.

De DEELHEBBERS in het Fonds voor den ***Katwijkschen Straatweg*** worden uitgenoodigd om op Vrijdag den 19den Maart 1852, des middags ten 12 ure, te compareren in de Herberg *de Zwaan*, te *Katwijk aan Zee*, tot het opnemen der Rekening van Commissarissen, belast met de Directie over gezegden Weg en over te gaan tot de **Uitloting van één Aandeel der Negociatie**.

Namens Commissarissen,
A. LIBRECHT LEZWIJN,
Penningmeester.

DIRECTEUREN *van het Kantoor van Administratie van Nationale Fondsen*, gevestigd te *Leyden*, berigten dat van heden af zal worden gevaceerd tot **Betaling der Coupons**, verschenen 1 Maart, 1852, van de Certificaten 3 pCt. *Nationale Schuld* hunner Administratie, en wel behalve Dingsdag van 12 tot 2 ure, ten Kantore der Administratie op de Hooglandsche Kerkgracht, ook des Woensdags, Donderdags en Vrijdags, van 10 tot 12 ure, ten Kantoren van VAN DER SPRUYT & DE GRAAF en van HARTEVELT & ROSKES.

Ten Kantore van LEZWYN & EIGEMAN, op het Rapenburg, Wijk I. No. 240, te *Leyden*, wordt gevaceerd *Dingsdags*, *Woensdags* en *Donderdags*, van 9 tot 11 ure, ter Betaling van al de COUPONS, verschenen primo Maart 1852, van de 3 pCts. CERTIFICATEN der volgende *Administratie-Kantoren*, als van:

De Heeren KETWICH & VOOMBERGH & WED. W. BORSKI.
» » A. K. & P. K. VAN HARPEN en PLUYM en BACKER.
» » S. & D. SAPORTAS, VAN MAARSEVEEN & LE JOLLE en BUYS & KERKHOVEN. En
DE WED. H. F. TJEENCK, c. s.

De Ondergeteekende beveelt zich in de gunst van het geëerde Publiek, tot het vervaardigen van **Hoogeren Winkel Stanzen**, welke in Juistheid, Prijzen en Modellen kunnen wedijveren, met die door den Heer BEKKER te *Arnhem* vervaardigd. Voorzien van een ruim assortement, rekent hij in het bijzonder op de gunst zijner geëerde Stadgenooten, ter bevordering van dezen tak van Nijverheid, belovende eene solide bediening.

D. S. RIENKS,
Langebrug bij de Ruine, Wijk IV. No. 453.

De Ondergeteekende zijnen, **Metselaars-Winkel** gevestigd hebbende te *Leyderdorp*, nabij de *Doesbrug*, neemt de vrijheid zich in de gunst van het geëerde Publiek aan te bevelen, onder belofte van eene volijverige en naauwgezette bediening.

F. HORTENSIUS.

Lees Hier!

De Kruideniers J. H. en L. PELTENBURG, wonende op de Haarlemmerstraat en Heerengracht alhier, geinformeerd zijnde, dat sommige Kwaadwilligen verbreiden, dat zij hunne zaken voor **anderen** en niet voor **eigen privé** uitoefenen; — verwittigen hunne geëerde Begunstigers, onder aanbeveling van eene prompte en civile bediening, dat zij beide **alles voor eigen Rekening** In- en Verkoopen, en steeds zullen trachten tegen de billijkste prijzen hunne waren te slijten.

SLIJM- EN MAAGPILLEN.

Deze PILLEN die sints vele jaren met het beste gevolg tegen de slijm en als maagversterkend gebruikt worden, door hare zachte werking de spijsvertering zeer bevorderen, bijzonder goed tegen de Gal, en zeer zacht laxerend zijn, zijn tegen 32½ Cent het Doosje met berigt van het gebruik, verkrijgbaar door tusschenkomst van de Heeren:

Leyden, G. Bogaerts, Droogist op de Vischmarkt.
Bodegraven, J. B. E. Schlatman.
Delft, W. Wilschut.
Gorinchem, P. J. B. Schultze.
Gouda, H. W. Michaëlis.
's Gravenhage, J. Visser en Zn., in de Spuistraat.
Oudshoorn, G. van den Boom.
Naaldwijk, E. C. van Staden.
Sassenheim, A. Schrama.

Het bekende ***Dentifricium Anglicanum*** of ***Engelsch Tandmiddel***, hetwelk de vuilste en zwartste Tanden ivoor wit maakt, den worm en kalkaangroeijing belet, wegnemende alle bederf en invreting van scheurbuik, maakt tot in den hoogsten ouderdom alle Tanden en Kiezen vast, mond en adem frisch en is een preservatief. Wordt à 70 Cents in Commissie verkocht te *Leyden*, bij de Wed. J. A. KALDENBERG, in de Maarsmansteeg; *'s Hage* bij PH. W. SACK & Co., en in het Hoofd-Depôt te *Amsterdam*, bij M. VAN ROSSEN, Leidschestraat, No. 22.

Bij de gehoudene Veiling op Zaturdag den 28sten Februarij 1852, ten overstaan van den Notaris Mr. H. OBREEN, is het HUIS EN ERF te *Leyden*, aan de Breedestraat, Wijk IV. No. 330 in Bod gekomen, op . . . *f* 6,000.—.

Waarvan de Afslag en Toewijzing zal plaats hebben op Zaturdag den 6den Maart 1852 des avonds ten 6 ure.

Kunnende hetzelve inmiddels nog worden Verhoogd.

Eene ongesteldheid aan de maag, genezen door de Pillen van Holloway.

Eene Dame, die eene vriendin is van de familie van Generaal ROSAS, Gouverneur der Republiek La Plata, verklaart, dat zij onlangs volkomen genezen is van eene ongesteldheid van de maag, door de *Pillen* aan HOLLOWAY. Zij had deswegen de bekwaamste Geneesheeren in het land geraadpleegd, doch geen hunner was in staat geweest haar te herstellen van eene kwaal, die, zoo zij zegt, haar langzamerhand van het leven zou beroofd hebben, indien zij niet besloten had de *Pillen* van HOLLOWAY te nemen. De Heer JOHN EEASTMAN, een aanzienlijk koopman te Buenos-Ayres, heeft het boven aangehaalde aan den Professor HOLLOWAY medegedeeld in eenen brief gedagteekend den 4den September 1849.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23,50.
Potjes Zalf à *f* 0.90 *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. VAN DORT en te *Gouda* bij J. A. P. F. VAN DER HEYDEN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 3 Maart.

	Laagst.koers.	Hoogst.koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$58\frac{7}{8}$	$58\frac{15}{16}$	$58\frac{15}{16}$
Dito Certificaten » 3 »	$69\frac{13}{16}$	$69\frac{7}{8}$	$69\frac{7}{8}$
Dito dito » 4 »	$90\frac{1}{4}$	$90\frac{3}{8}$	$90\frac{3}{8}$
Amortisatie Syndicaat » $3\frac{1}{2}$ »	$90\frac{1}{8}$	$90\frac{3}{8}$	$90\frac{3}{8}$
Handelmaatschappij » $4\frac{1}{2}$ »	—	—	—
O. I. Leening » 4 »	—	—	—
Dito Holl. Spoorweg »	64	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg » $4\frac{1}{2}$ »	$98\frac{3}{4}$	—	—
Haarlemmermeer » 5 »	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816 » 5 »	$105\frac{3}{4}$	$105\frac{7}{8}$	$105\frac{3}{4}$
Dito dito 1828 en 1829 » 5 »	$104\frac{1}{2}$	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833 » 5 »	$95\frac{1}{4}$	—	—
Dito 1840 » 4 »	$88\frac{3}{4}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co. » 4 »	—	—	—
Dito dito Nieuwe » 4 »	$88\frac{7}{16}$	—	—
Inschrijving in Assign. » 6 »	—	—	—
Certificaten van dito » 6 »	$68\frac{5}{8}$	—	—
POLEN, Obligatiën » 4 »	$79\frac{5}{8}$	$79\frac{7}{8}$	$79\frac{7}{8}$
Dito Aandeelen met Loten. fl. 250 *f*	—	—	—
Dito dito 1835 » 500 »	—	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £ à 5 pCt.	$18\frac{1}{2}$	$18\frac{11}{16}$	$18\frac{5}{8}$
Dito dito Onbep. Stukken » 5 »	$18\frac{1}{2}$	$18\frac{11}{16}$	$18\frac{5}{8}$
Dito Obligatiën » 3 »	$41\frac{1}{4}$	$41\frac{3}{8}$	$41\frac{3}{8}$
Dito Binnenl. à 6 m. » 3 »	$38\frac{1}{16}$	$38\frac{1}{8}$	$38\frac{1}{16}$
Coupons Ardoin	$10\frac{7}{16}$	$10\frac{5}{8}$	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll. » 5 »	—	—	—
Dito » 4 »	—	—	—
Dito Metall. » 5 »	$73\frac{1}{4}$	$73\frac{3}{8}$	—
Dito Nieuwe » 5 »	$81\frac{15}{16}$	$82\frac{1}{16}$	82
Dito 1847 » $2\frac{1}{2}$ »	$38\frac{1}{2}$	$38\frac{9}{16}$	—
BELGIE, Banc. » $2\frac{1}{2}$ »	$47\frac{5}{8}$	—	—
Dito bij ROTHSCHILD » $2\frac{1}{2}$ »	$47\frac{3}{4}$	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £ 5 »	$97\frac{1}{8}$	—	—
PORTUGAL, te Londen » 5 »	$37\frac{3}{8}$	$37\frac{9}{16}$	$37\frac{9}{16}$
Dito dito » 4 »	$35\frac{5}{8}$	$35\frac{3}{4}$	$35\frac{3}{4}$
VENEZUELA, » $3\frac{1}{2}$ »	$38\frac{1}{4}$	$38\frac{5}{8}$	—
MEXICO, » 5 »	$32\frac{1}{4}$	$32\frac{7}{16}$	$32\frac{7}{16}$
AMERIKA, Bankactiën	$4\frac{13}{16}$	$5\frac{3}{8}$	$4\frac{7}{8}$

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.